

LABORATOŘ ENVIRONMENTÁLNÍ GEOGRAFIE – provozní řád

Příloha 1: Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

1. Vyučující daného studijního předmětu provádí v daném semestru před zahájením laboratorní výuky seznámení studentů s provozním řádem a proškolí je z předpisů BOZP a PO. Taktéž seznámí studenty s přístrojovým vybavením a pomůckami v laboratoři a vysvětlí jejich funkci, případně rizika spojená s jejich ovládním.
2. Laboratoř musí být vybaveny nutnými ochrannými pomůckami a prostředky pro poskytnutí první pomoci. Toto vybavení zajistí v součinnosti s vedoucím laboratoře vyučující předmětu, který hodlá pracovat při výuce s chemickými látkami nebo hodlá realizovat jiné postupy, ze kterých vyplývají bezpečnostní či zdravotní rizika.
3. S laboratorními přístroji je student oprávněn manipulovat teprve po zaškolení na jejich ovládním, které provede vyučující.
4. Každé drobné poranění, stejně jako bolesti hlavy, hučení v uších apod. je třeba neprodleně hlásit vedoucímu cvičení.
5. Práce s chemickými látkami je zakázána těhotným ženám a matkám do konce 9. měsíce po porodu. Posluchačka je povinna vedoucímu cvičení oznámit graviditu.
6. Hlavní zásadou při práci se škodlivými látkami a přípravky je preventivně se vyvarovat všech možností vzniku otrav (vyloučit přímý kontakt pracovníků s těmito látkami), použít všech nezbytných ochranných prostředků (ochranných brýlí, rukavic, obličejových štítů, masek, atd.) a dodržovat všechny bezpečnostní předpisy.
7. Při práci s látkami škodlivými zdraví není dovoleno jíst ani pít nebo kouřit. Před jídlem, pitím a kouřením v pracovních přestávkách a po skončení práce si musí pracovníci důkladně umýt ruce a obličej.
8. V laboratoři se nesmí zdržovat nikdo, kdo je pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek.
9. Žíravé a jedovaté látky je třeba pipetovat bezpečnostními pipetami.
10. Tuhé chemikálie se nesmí nikdy brát nechráněnou rukou.
11. Všechny manipulace s látkami dýmavými a dráždivými, jedy a látkami snadno těkavými se musí provádět v digestoři při spuštěném ventilátoru. Zde je nutné provádět i přesypávání jemně zrnitých chemikálií.
12. Roztoky těžkých kovů, organická rozpouštědla, odpadní oleje a jiné s vodou nemísitelné látky je zakázáno vylévat do výlevky. Kyseliny a louhy je možno tímto způsobem likvidovat pouze po důkladném zředění vodou. K likvidaci nebezpečných odpadů slouží přichystané odpadní nádoby. Likvidace těchto odpadů se pak provádí centrálně.
13. Skleněné střepy a jiné odpadky s ostrými hranami musí být odkládány do nádob zvláště k tomu určených. Použité filtry a jiný pevný odpad se ukládá do nádob k tomuto účelu určených.
14. Při rozsypání nebo rozlití škodlivé látky je nutno okamžitě zajistit její zneškodnění.
15. Žíraviny nesmějí být přechovávány ve větší výšce, než je výše ramen pracovníka, který s nimi manipuluje (max. ve výšce 165 cm).
16. Nádoby s kyselinami je třeba podložit miskou.
17. Pro nalévání chemikálií (kyselin, louhů, žíravín apod.) ze skleněných balonů či demižonů se musí používat stojanů, do kterých se dají tyto nádoby bezpečně zavěsit a při vylévání do menších nádob naklánět. Tyto výkyvné stojany může nahradit násoskové zařízení nepůsobící přetlak. Pracovníci se musí ochránit štítem na obličej, gumovou zástěrou a gumovou obuví.
18. Při zředování se vždy lije kyselina do vody a nikdy naopak. Kyselina se nalévá pomalu a opatrně, zvláště kyselina sírová.

19. Při rozpouštění tuhého hydroxidu se musí sypat hydroxid po malých částech do vody za stálého míchání. Nikdy se nenalévá voda na hydroxid.
20. Rozlité kyseliny, zejména koncentrované, je třeba nejprve opatrně zředit vodou, mírně zneutralizovat posypáním uhličitanem (např. soda, křída apod.) nebo polítm zředěnými roztoky alkálií, následuje opatrné spláchnutí vodou nebo tekutinu necháme vsáknout do pilin, hadrů, apod. Při asanaci je nutno dbát na to, aby se nezamořila příliš velká plocha.
21. Jakékoliv manipulace s látkami dýmovými, dráždivými, zapáchajícími a toxickými plyny se smějí provádět jedině v digestoři.
22. Žíravé, toxické a infekční kapaliny se smějí pipetovat jedině za použití bezpečnostních pipet, popř. sacího zařízení, které nedovolí vniknout kapalině do úst.
23. Při všech manipulacích s látkami ve zkumavkách a otevřených nádobách musí být ústí nádob odvrácené od pracovníků do volného prostoru.
24. Zátky lahví se nesmějí pokládat potřísněnou plochou na desku stolu (snížení možnosti poleptání, otravy a kontaminace).
25. Chemické nádoby, které bylo použito pro práci s toxickými látkami nebo žiravinami, je nutné před dalším použitím dokonale vypláchnout. Obdobně musí být všechny lahve od toxických látek před jejich likvidací zbaveny zbytků obsahu.